

European Digital Media Observatory

ΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΗΠΑ, ΣΤΗ ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ, ΣΤΗ ΓΡΟΙΛΑΝΔΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΙΡΑΝ ΤΡΟΦΟΔΟΤΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Μηνιαία αναφορά #56 - δίκτυο ελέγχου γεγονότων του EDMO

Δημοσιεύθηκε στις 16 Φεβρουαρίου 2026

Η ΕΕ ΗΤΑΝ ΤΟ ΠΙΟ ΣΥΧΝΑ ΣΤΟΧΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΘΕΜΑ ΤΟΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ

Οι 34 οργανισμοί* του δικτύου ελέγχου γεγονότων του EDMO, οι οποίοι συνεισέφεραν στοιχεία για την εν λόγω αναφορά, δημοσίευσαν συνολικά 1,633 άρθρα fact-checking μέσα στον Ιανουάριο του 2026. Από αυτά τα άρθρα, 122 (7%) αφορούσαν παραπληροφόρηση σχετική με την ΕΕ, 96 (6%) παραπληροφόρηση σχετική με την Ουκρανία, 88 (5%) αφορούσαν παραπληροφόρηση σχετική με τη μετανάστευση, 59 (4%) παραπληροφόρηση για την κλιματική αλλαγή, 25 (2%) παραπληροφόρηση για την COVID-19, 12 (1%) παραπληροφόρηση για την κρίση στη Γάζα, και 12 (1%) παραπληροφόρηση γύρω από ζητήματα LGBTQ+ και ταυτότητας φύλου.

Κατά τη διάρκεια του Ιανουαρίου, το θέμα που στοχοποιήθηκε περισσότερο ήταν η Ευρωπαϊκή Ένωση. Παράλληλα, οι ψευδείς ειδήσεις που σχετίζονται με τον πόλεμο στην Ουκρανία και με τη μετανάστευση μειώθηκαν κατά τρεις και τέσσερις ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα.

Το μερίδιο παραπληροφόρησης στα υπόλοιπα θέματα που παρακολουθούνται παρέμεινε σταθερό, με μόνο μικρές διακυμάνσεις.

* Οργανισμοί που συνέβαλαν στην παρούσα έκθεση: 15min, AFP, APA, CORRECTIV, Deutsche Welle, Delfi Lithuania, Delfi Estonia, Demagog.org.pl, Demagog.cz, Demagog.sk, dpa, EFE Verifica, Ellinika Hoaxes, Fact Check Cyprus, Factcheck Vlaanderen, Faktabaari, Funky Citizens, Greece Fact Check, INFOVERITAS, Källkritikbyrå, Knack, Lakmusz, Maldita, Newtral, Oštro, Pagella Politica/Facta, Polígrafo, Pravda Association Poland, Provereno, Re:Baltica, The Journal FactCheck, TjekDet, Verificat, VRT NWS.

COVID-19

Ευρωπαϊκή Ένωση

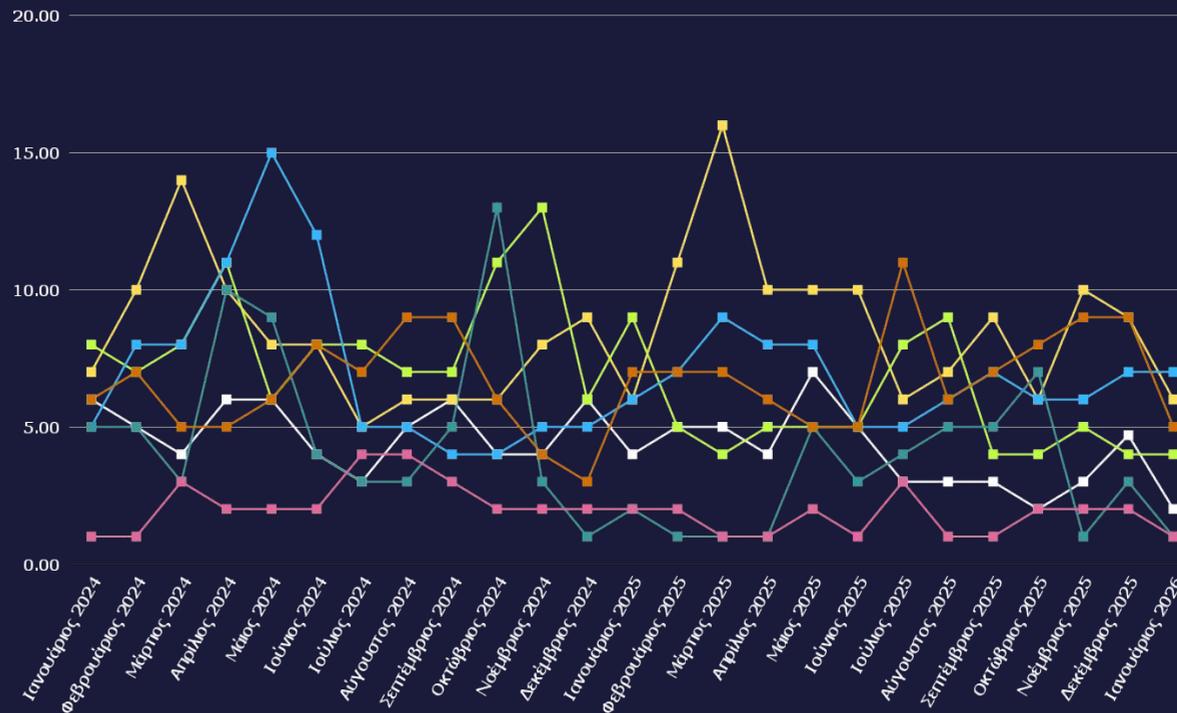
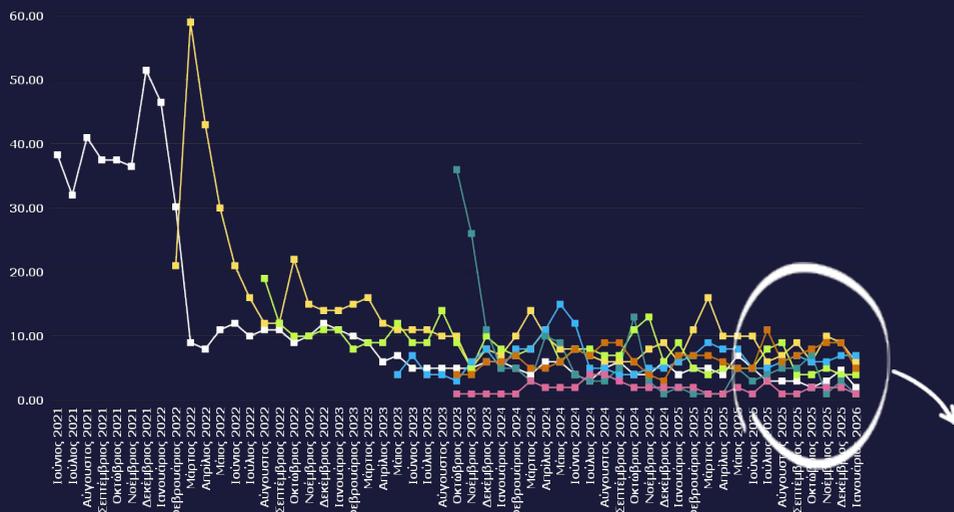
Σύγκρουση Ισραήλ-Χαμάς

LGBTQ+

Ουκρανία

Κλιματική αλλαγή

Μεταναστευτικό

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΡΟΦΟΔΟΤΟΥΝ ΨΕΥΔΕΙΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Το 2026 ξεκίνησε με έντονο διεθνές ενδιαφέρον των ΜΜΕ για την κρίση στη Βενεζουέλα, όπου οι Ηνωμένες Πολιτείες εξαπέλυσαν στρατιωτική επιχείρηση – συμπεριλαμβανομένων αεροπορικών πληγμάτων – και συνέλαβαν τον πρόεδρο της χώρας, Νικολάς Μαδούρο. Το γεγονός τροφοδότησε τη διάδοση βίντεο και εικόνων (τα οποία είτε δημιουργήθηκαν με ΤΝ ή παρουσιάστηκαν εκτός πλαισίου) που διόγκωναν τη στήριξη των Βενεζουελάνων στην απαγωγή, παρουσίαζαν παραπλανητικά τη φυλάκισή του ή διαστρέβλωναν τα υποτιθέμενα εγκλήματα του καθεστώτος Μαδούρο.

Η διπλωματική κρίση ανάμεσα στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ για τη Γροιλανδία ακολούθησε αμέσως την κρίση που συνδέθηκε με τη Βενεζουέλα και γρήγορα έγινε θέμα ενδιαφέροντος στη διεθνή ειδησεογραφία. Ένα κύμα από ψευδείς ισχυρισμούς και παραπλανητικό περιεχόμενο άρχισε να κυκλοφορεί, συχνά αναπαράγοντας σημεία συζήτησης και ενέργειες της αμερικανικής κυβέρνησης. Σκανδαλοθηρικές ψευδείς ειδήσεις – όπως κατασκευασμένα δημοσιεύματα ότι η Ρωσία εντάχθηκε στην άμυνα της Γροιλανδίας, ή ότι οι ΗΠΑ αποσύρουν τις αεροπορικές τους βάσεις από την Ευρώπη – μαζί με παραπλανητικές επιθέσεις που στοχοποιούσαν ευρωπαϊκές χώρες (για παράδειγμα, ισχυρισμούς ότι γερμανικά στρατεύματα αποχώρησαν από τη Γροιλανδία υπό τον φόβο αμερικανικών δασμών) συνέβαλαν στην πληροφοριακή σύγχυση γύρω από το θέμα. Μετά την ομιλία του προέδρου Τραμπ στο Νταβός – όπου έκανε υποχώρηση στις δηλώσεις του συγκριτικά με προηγούμενες επιθετικές θέσεις και ανακοινώσεις, παρότι έκανε πολλές ψευδείς ή παραπλανητικές δηλώσεις για τη Γροιλανδία και άλλα ζητήματα – η διάδοση παραπληροφόρησης γύρω από αυτό το θέμα μειώθηκε σημαντικά και το μερίδιο των ψευδών ισχυρισμών που σχετίζονται με τη Γροιλανδία επί της συνολικά ανιχνευθείσας παραπληροφόρησης παρέμεινε σχετικά χαμηλό (3% τον Ιανουάριο).

Μαζικές διαδηλώσεις ξέσπασαν στα τέλη Δεκεμβρίου 2025 στο Ιράν κατά του καθεστώτος των Αγιατολάχ και, στις αρχές Ιανουαρίου, σχετική παραπληροφόρηση άρχισε να διαδίδεται στην Ευρώπη, με βίντεο και εικόνες που υποτίθεται ότι απεικόνιζαν τις διαδηλώσεις. Το περιεχόμενο που δημιουργήθηκε με ΤΝ χρησιμοποιήθηκε ευρέως για να παράγει (και να αποφέρει έσοδα από) ψεύτικο οπτικό υλικό με διαδηλωτές, ενώ πραγματικό υλικό κυκλοφορούσε συχνά εκτός του αρχικού του πλαισίου: για παράδειγμα βίντεο από επεισόδια στην Ελλάδα, που χρονολογούνται από τον Νοέμβριο 2025, παρουσιάζονταν ως πλάνα από τις διαδηλώσεις στο Ιράν. Η προσοχή των ΜΜΕ στο Ιράν οδήγησε επίσης στην κυκλοφορία φιλοκαθεστωτικής παραπληροφόρησης στην Ευρώπη, όπως ότι οι γυναίκες στο Ιράν υποτίθεται ότι απολαμβάνουν εκτεταμένα δικαιώματα.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, ξέσπασε πολιτική κρίση όταν ομοσπονδιακοί πράκτορες μετανάστευσης της ICE σκότωσαν τη Renee Nicole Good και, σε άλλη περίπτωση, τον Alex Pretti στη Μινεάπολη. Τα περιστατικά αυτά πυροδότησαν εκτεταμένες διαμαρτυρίες και αναταραχή στα social media, που συνέβαλαν στη διάχυση ψευδών πληροφοριών και στην Ευρώπη, ιδίως σε ό,τι αφορά την ταυτότητα των θυμάτων και τη ζωή τους καθώς και την ταυτότητα του δράστη, του οποίου τα χαρακτηριστικά του προσώπου είχαν δημιουργηθεί με τεχνητή νοημοσύνη. Η ΤΝ χρησιμοποιήθηκε επίσης για να δημιουργεί βίντεο που υποτίθεται ότι δείχνουν τη σκηνή της δολοφονίας, διαδίδοντας παραπληροφόρηση για τη δυναμική του περιστατικού και σκηνοθετώντας ανύπαρκτες συγκρούσεις μεταξύ πολιτών, ακόμη και αστυνομικών, με πράκτορες της ICE.

ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

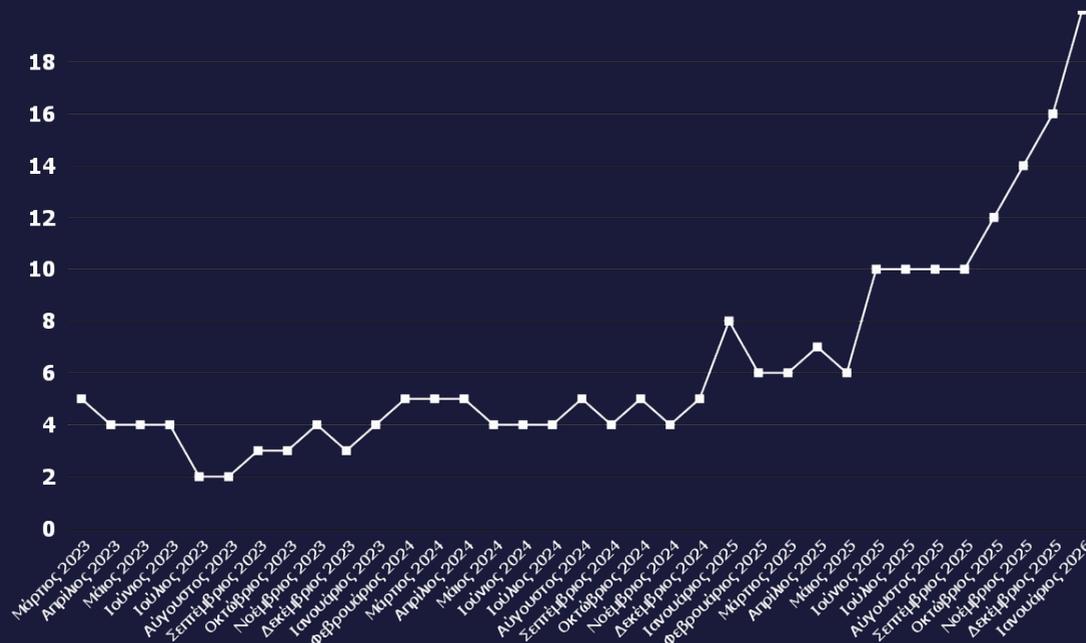
Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί επαναλαμβανόμενο στόχο παραπληροφόρησης που κυκλοφορεί στην Ευρώπη. Αυτό το ρεύμα παραπληροφόρησης δεν έπεσε ποτέ κάτω από το 5% της συνολικά ανιχνευθείσας παραπληροφόρησης τους τελευταίους 12 μήνες και, τον Ιανουάριο 2026, ήταν το υψηλότερο από όσα παρακολουθεί το EDMO. Αυτό πιθανότατα συνδέεται με την υιοθέτηση του ευρώ από τη Βουλγαρία και με την υπογραφή της συμφωνίας ΕΕ–Mercosur, που πυροδότησε αγροτικές κινητοποιήσεις σε διάφορες χώρες. Το σκάνδαλο διαφθοράς που αφορούσε την πρώην αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Federica Mogherini, συνέβαλε επίσης στην κυκλοφορία ψευδών ισχυρισμών για διάφορους ευρωπαϊκούς εκπροσώπους

Πιο συγκεκριμένα, ισχυρισμοί ότι τα νεοτυπωμένα «βουλγαρικά ευρώ» δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε χώρες όπως η Γερμανία έχουν διαψευστεί στη Βουλγαρία, ενώ σε όλη την Ευρώπη κυκλοφόρησαν ψευδείς ειδήσεις σχετικά με τις προδιαγραφές της συμφωνίας ΕΕ–Mercosur καθώς και παραπληροφόρηση για την υποτιθέμενη καταστολή των σχετικών αγροτικών διαμαρτυριών. Η τεχνητή νοημοσύνη χρησιμοποιήθηκε ευρέως για να δημιουργεί εικόνες και βίντεο των διαδηλώσεων, όπως αυτό με ένα κοπάδι ταύρων να κατευθύνεται εναντίον της αστυνομίας στη Γαλλία. Παράλληλα, κορυφαίες θεσμικές προσωπικότητες της Ευρώπης, η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ursula von der Leyen, η Υπάτη Εκπρόσωπος της ΕΕ Kaja Kallas, και η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Christine Lagarde, έγιναν στόχος ψευδών ισχυρισμών.

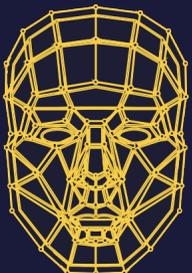

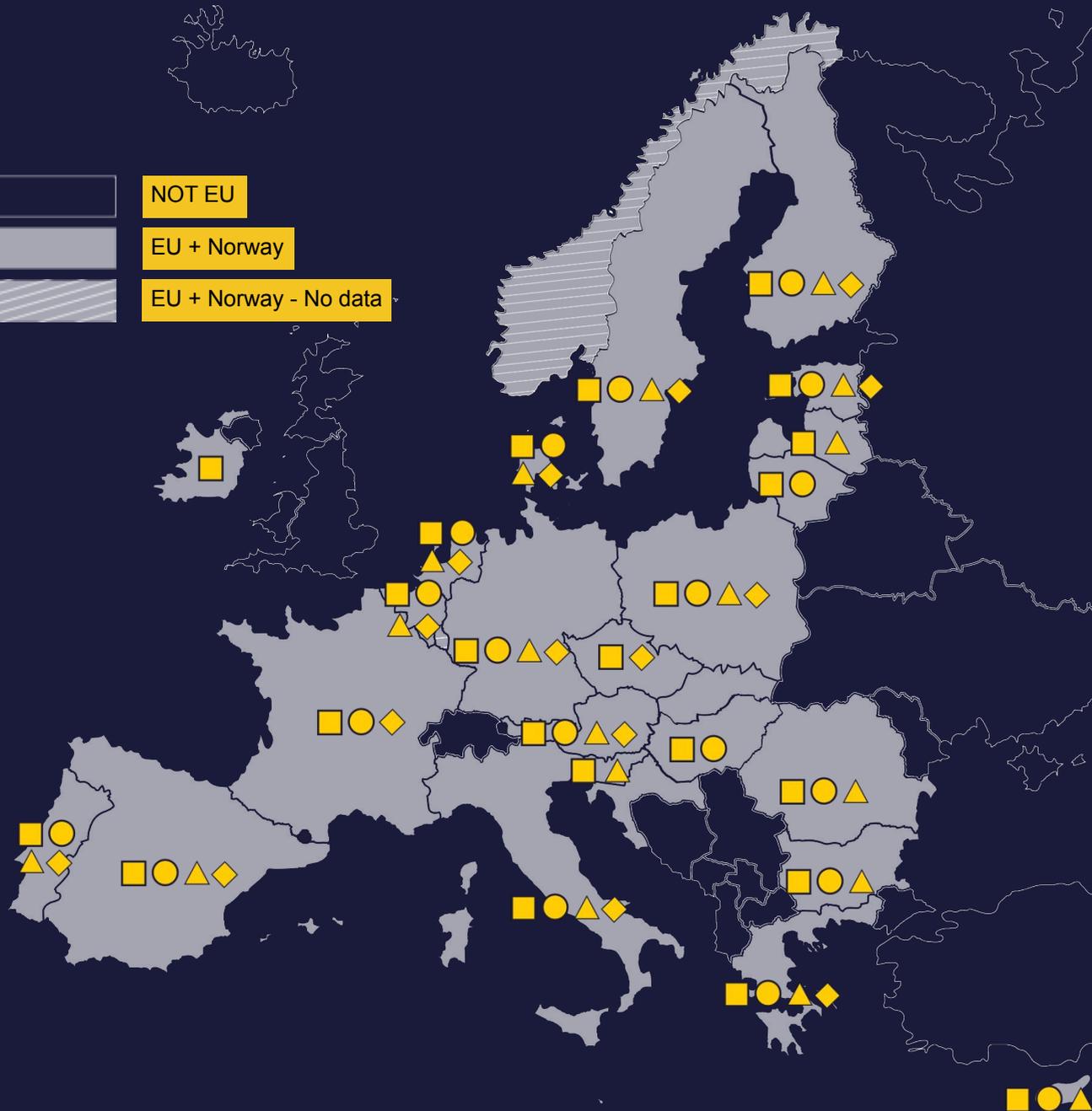
ΝΕΟ ΡΕΚΟΡ: ΕΝΑΣ ΣΤΟΥΣ ΠΕΝΤΕ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΕΞΕΤΑΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ FACT-CHECKERS ΤΟΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ ΕΚΑΝΕ ΧΡΗΣΗ ΥΛΙΚΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΜΕΝΟΥ ΜΕ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

Το ποσοστό του περιεχομένου παραπληροφόρησης που δημιουργήθηκε ή αλλοιώθηκε με τη βοήθεια τεχνητής νοημοσύνης σημείωσε νέο ρεκόρ. Από τα 1,633 άρθρα fact-checking, τα 325 αφορούσαν τέτοιο περιεχόμενο, δηλαδή 20% του συνόλου.

Το ποσοστό της παραπληροφόρησης που παράγεται με ΤΝ αυξάνεται σταθερά τους τελευταίους μήνες. Όπως φάνηκε και στις προηγούμενες διαφάνειες, οι κρίσεις στη Βενεζουέλα, στο Ιράν και στις ΗΠΑ, καθώς και οι αγροτικές κινητοποιήσεις στην ΕΕ, τροφοδότησαν την παραγωγή παραπλανητικού περιεχομένου με ΤΝ. Συγκεκριμένα, η έρευνα της Maldita αποκάλυψε ένα δίκτυο λογαριασμών στο TikTok που εκμεταλλεύονταν την πολιτική πόλωση για να αποκομίζουν έσοδα από το περιεχόμενό τους, με βίντεο ΤΝ που έδειχναν διαδηλώσεις στο Ιράν, στη Βενεζουέλα ή υπέρ της Παλαιστίνης. Το σιδηροδρομικό δυστύχημα στην Ισπανία, καθώς και η πρωτοφανής χιονόπτωση στην Καμπσάτκα της Ρωσίας, αποτέλεσαν επίσης αντικείμενο παραγωγής περιεχομένου με ΤΝ: αυτό υποδηλώνει μια τάση χρήσης της ΤΝ ως εργαλείο εμπορευματοποίησης, που βασίζεται στην εκμετάλλευση της επικαιρότητας (breaking news) για τη διάδοση συναισθηματικού και ψευδούς περιεχομένου.

ΟΙ 4 ΨΕΥΔΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΙΟ ΕΥΡΕΙΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΟΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΗΤΑΝ:

- Βίντεο και εικόνες (TN ή εκτός πλαισίου) με Βενεζουελάνους να «γιορτάζουν» τη σύλληψη του Μαδούρο
- Βίντεο και εικόνες (TN ή εκτός πλαισίου) για πρόσφατες διαδηλώσεις στο Ιράν
- ▲ Βίντεο και εικόνες (TN ή εκτός πλαισίου) για διαδηλώσεις κατά της ICE στις ΗΠΑ
- ◆ Ψευδείς ειδήσεις για τη δυναμική της δολοφονίας της Renee Nicole Good από την ICE και για την ταυτότητα των εμπλεκομένων

ΟΙ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Ένα παρλαπληνητικό βίντεο μετέτρεψε τη Μελόνι σε αντιαμερικανικό σύμβολο στα social media σε μισό κόσμο.

Ο πρωθυπουργός Βίκτορ Όρμπαν ισχυρίζεται ότι οι Βρυξέλλες θέλουν να καταργήσουν τη 13η σύνταξη στην Ουγγαρία και άλλα μέτρα στήριξης.

Η ευρωβουλευτής Danuše Nerudová ισχυρίστηκε ότι η Ρωσία «βομβαρδίζει» την Τσεχία με παγωμένο καιρό με στόχο να αποσταθεροποιήσει τη χώρα.

Το σχέδιο νομιμοποίησης μεταναστών της Ισπανίας θα επιτρέψει σε περίπου 500.000 ανθρώπους να ψηφίσουν στις γενικές εκλογές του 2027.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτή την αναφορά συλλέχθηκαν μέσω ερωτηματολογίου το οποίο στάλθηκε στους οργανισμούς ελέγχου γεγονότων οι οποίοι είναι μέλη του δικτύου ελέγχου γεγονότων του EDMO (<https://edmo.eu/fact-checking-community/>).

Περίοδος αναφοράς: 1-31 Ιανουαρίου 2026. Αριθμός απαντήσεων: 34

Βασικοί ελεγκτές της αναφοράς: Lucia Bertoldini και Tommaso Canetta, Pagella Politica/Facta.
Για περισσότερες πληροφορίες: t.canetta@pagellapolitica.it.

Το EDMO έχει λάβει χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση με αριθμό σύμβασης: LC-01935415